

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ

ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ
ശ്രീമദ്വേദകടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ

॥ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥാര്യഃ കവിതാർകികകേസരീ |
വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

തതഃ സമാനീതരസാലപാകഃ

സംവീജയൻ പാടലഗന്ധവാഹൈഃ |

നിരൂഢമൽലീവിഭവോ നിദാഘഃ

സീരായുധം ശൗരിസഖം സിഷേവേ ||5.1 ||

അബിഭ്രതിനാം കുചകുന്ദകക്ഷ്യാം

ആലിപ്തകർപൂരഹിമോദകാനാം |

സ സുഭ്രുവാം ദേഹഗുണേന യൂനാം

ആസീത് വസന്താദപി മാനനീയഃ ||5.2 ||

വിഹാരയൂനാ ഭജതാ സ്വയം തത്

വ്രജാംഗനാവിഭ്രമകിങ്കരത്വം |

നിതാന്തധന്യഃ സ്വഗുണൈരഭൂവൻ

നിർവിശ്വമാനഃ ഋതവഃ ക്രമേണ ||5.3 ||

കൃതാവസേകാ ഇവ കൃഷ്ണഗീതൈഃ

വനഭ്രുമാ വർധിതതുംഗശൃംഗാഃ |

അയതലബ്ബാനി ഗവാം ബഭൂവുഃ

സ്ഥായിനി വർഷാതപവാരണാനി ||5.4 ||

ബഭഞ്ജു വാതഃ പ്രബലോ ന വൃക്ഷാൻ

ന തിഥരശ്ഠിഃ സലിലം തതാപ |

ദദാഹ വന്ധാമ ന ച തത്ര ദാവഃ

സംരക്ഷിതാ യത്ര ഗവാം സ ദേവഃ || 5.5 ||

ഗാവോ മഹിഷ്യശ്ച ഗഭീരനാദാഃ

സഞ്ചാരിതാഃ ശാർംഗഭൃതാ യഥാർഹം |

കലിനകന്ധാമവഗാഹ്യ കാലേ

ഘർമാപദാ സമ്പദമേവ ഭേജുഃ || 5.6 ||

ഗതേപി ഭൂയിഷ്ഠഗുണേ വസന്തേ

ഗോപാഃ സുഖം ചാരിതഗോധനാസ്തേ |

കലിനജാനുപസമീപഭാജുഃ

കാലം കരോരാതപമത്യനൈഷുഃ || 5.7 ||

വിതേനിരേ ജംഗമധാമകൽപൈഃ

അനോദിരധ്വാസിതചത്വരാണി |

നിദാഘവർഷാനുഗുണാനി ഗോപാഃ

സ്ഥാനാനി ഗോവത്സഗുണോചിതാനി || 5.8 ||

അകാലകാൽയേന പരേണ പുംസാ

സാമ്യം ഗതാനാമിവ വൽലവീനാം |

സുഖായ സർവേ സമയാ ബഭൂവുഃ

സൈഃ സൈരവിച്ഛിന്നഗുണൈർവിശേഷൈഃ || 5.9 ||

സുധാപ്തവസൈരസഖീമഭിഖ്യാം

വനാശ്രിതേ വർഷതി കൃഷ്ണമേഘേ |

മധ്യന്ദിനേപ്യാദദിരേ വിഹാരാൻ

ഗാവഃ പ്രകാമം ഗതഘർമതാപാഃ || 5.10 ||

താപാപഹന്തുഃ സ്വപദാശ്രിതാനാം

തത്താദൃശാ തസ്യ സമീക്ഷണേന |

ന തസ്യ ഗോപാധ്യുഷിതസ്യ ജ്ഞേതേ
വനസ്യ വാതാതപവഹ്നിപീഡാ ||5.11 ||

പ്രസാധിതാഃ പാടലപുഷ്പജാലൈഃ
പ്രച്ഛായനിദ്രാശമിതോപതാപാഃ |
ദിനാവസാനസ്തപനേന ശീതാ
ഗോപ്യഃ പ്രിയൈർനിർവിവിശുഃ നിശീമാൻ ||5.12 ||

നിദാഘതൈക്ഷൺയാദിഹ ദുഷ്ടസത്ത്വാഃ
ക്ഷോഭം ഗവാം കുർയൂരതിക്ഷുധാർതാഃ |
ഇതീക്ഷമാണഃ സഹജേന സാർധം
വ്യധത്ത നാമോ മൃഗയാവിഹാരം ||5.13 ||

പ്രസക്തഗംഗായമുനാനുഷക്ത്വാ
ഭാസാ തയോരാഹിതഗാഢമോഹാഃ |
അയത്നലഭ്യോപഗമാസ്തദ്വ്യാസൻ
വ്യാലാഃ ക്ഷണാദർഭകവേധയോഗ്യാഃ ||5.14 ||

അനുപ്രയാതൈരിവ ദേവമായാം
അച്ഛേദനീയൈരപി ദിഗ്ഗജാനാം |
വനം തദന്തർഗതസത്ത്വജാതം
പാശൈരവാരുന്ധത വത്സപാലാഃ ||5.15 ||

അനന്തലീലോചിതഭൂമികാപ്തൈഃ
ആവേദിതാൻ വേദവന്ദേചരേന്ദ്രൈഃ |
പഥഃ സമാസ്ഥായ ഗൃഹീതചാപാ
ഗുപ്തസ്ഥിതിം ഗോപസുതാ വിതേനുഃ ||5.16 ||

ക്ഷണാദനിർധാർയ നിദാനഭേദം
ദത്താപഹാസൈഃ വനദേവതാഭിഃ |

മൃഗായിതം തത്ര മൃഗേന്ദ്രമുഖൈഃ
സിംഹായിതം ഗോകുലസാരമേയൈഃ ||5.17 ||

പരിസ്തുരത്കൃത്രിമസത്തുജ്ഞാതൈഃ
പ്രസാരിതൈഃ ശ്യാമപടൈർവനാന്തേ |
സ്വയം തിരോധായ തദർഹശബ്ദാഃ
ഗോപാ മൃഗാൻ ഗുഡ്വചരാഃ ചകർഷുഃ ||5.18 ||

ശതാവരീദാമനിബദ്ധമൂർധ്നഃ
ശാർംഗധ്വനിത്രാസിതസിംഹയൂമാൻ |
അനീകനാഥപ്രമുഖാനകാർഷീത്
അഗ്രേസരാൻ വ്യാധതനൂൻ അനന്തഃ ||5.19 ||

വിമുക്തപാശാ മധുവൈരിഭ്യുതൈഃ
ജിഹ്വാലഭുർദർശകരാലവക്ത്രാഃ |
നിപേതുരൻയോന്യവിമുക്തരോഷാഃ
ശ്യാനോ വരാഹേഷു നിശാതദംശ്രാഃ ||5.20 ||

സംഭൂയ ഗോപാഃ പ്രസഭം പ്രയുക്തൈഃ
സത്ത്യാനി വന്യാനി സമഗ്രസത്ത്യാഃ |
ഗുഹാമുഖാമ്രേഡിതതീവ്രഘോഷൈഃ
കോലാഹലൈരാകുലയാംബഭൂവുഃ ||5.21 ||

അമൃഷ്യതോ മാനുഷസിംഹനാദം
ഗിരീന്ദ്രരോധൈരപി ദുർനിരോധാൻ |
ബഭഞ്ജ ദൃഢോ ബലഭദ്രസിംഹഃ
സിംഹാൻ ദ്വിപേന്ദ്രാനിവ ദുർനിവാരഃ ||5.22 ||

ഗുഞ്ജാകലാപപ്രതിനദ്ധകേശൈഃ
ആഗുൽഫമാലംബിതപിംഛജാലൈഃ |

നിഷംഗിഭിശ്ചാരുപൃഷ്ട്കചാപൈഃ
 ഗുപ്തോ ബഭൗ ഗോപസുതൈർമുകുന്ദഃ ||5.23 ||

ആക്രാന്ത്യകമ്പേഷു നഗേഷു ധൈര്യം
 ശൗര്യക്രമം ശ്യാപദവിക്രമേഷു |
 അശീക്ഷയത് ക്ഷേമവിദാത്മഭൃത്യാൻ
 വിഹാരഗോപോ മൃഗയാപദേശാത് ||5.24 ||

ആദായ ലൂനാനി മുകുന്ദബാണൈഃ
 ശൃംഗാണി ശീഘ്രം വനകാസരാണാം |
 ശാർംഗപ്രമാണാനി ശനൈരകാർഷുഃ
 തൈരേവ ചാരുണി ധനുഷി ബാലാഃ ||5.25 ||

മനുഷ്യമാംസസ്സുഹയാ സരോഷം
 ഗുഹാന്തരാദുത്പതിതും പ്രവൃത്താൻ |
 ശിലീമുഖൈഃ കീലിതശൈലകന്ഠാൻ
 കൃഷ്ണസ്തദാ കേസരിണശ്ചകാര ||5.26 ||

നവാഹുതൈർനാഥപരിഷ്കൃതാർഹാം
 ഗുഞ്ജാസ്രജം ഗോപകുമാരവീരാഃ |
 വിഭിന്നവന്ധ്യദിപകുന്ദമുക്തൈഃ
 മുക്താഫലൈരന്തരയാംബഭൂവുഃ ||5.27 ||

ശരാഹതാനാം വിപിനേ മൃഗാണാം
 ആർദ്രാഹുതൈശ്ചർമഭിരാത്തഹർഷാഃ |
 അകൽപയന്നാസ്മരണാനി ഗോപാഃ
 സംവേശയോഗ്യാനി സഹായിനീനാം ||5.28 ||

അഭിന്ന പാർശ്വേഷ്യവകാശഭേദാത്
 ഭിന്നസ്ഥിതീൻ ഭിതിമപോഹ്യ വത്സാൻ |

നിരസ്തസിംഹേഷു ഗുഹാഗൃഹേഷു
 ന്ധവീവിശൻ നാഥനിയോഗഭാജഃ || 5.29 ||

അയാതയാമൈരചിരപ്രതാപാത്
 സുമൃഷ്ടപാകൈരധിശൽയശൃംഗം |
 മാംസൈർമൃഗാണാം മധുന്യാവസിക്കുതൈഃ
 നന്ദസ്യ ഭൃത്യാ വിപിനേ നനന്ദുഃ || 5.30 ||

നിവേദ്യമാനാൻ വനഭവതാഭിഃ
 സംഗൃഹ്യ വന്ധാൻ ഉപദാവിശേഷാൻ |
 സമം സുഹൃദ്ഭ്യഃ സഹസാ വിഭഭജേ
 രാമാനുരോധേന രമാസഹായഃ || 5.31 ||

ത്രാണം സതാം ദുഷ്ട്യതിനാം വിനാശം
 തൻവന്നഭീഷ്ടം മൃഗയാച്ഛലേന |
 സ്വച്ഛന്ദചർയാനുഗുണം ഗവാം തത്
 ചക്രേ വനം ശാന്തമൃഗാവശേഷം || 5.32 ||

നിസർഗകാരുണ്യതരംഗവൃത്തയാ
 നിർവൈരതാം നൈഗമഗോപദ്യഷ്ടാ |
 സമ്പ്രാപിതാഃ പ്രാപുരിവൈകുണ്ഠാത്
 കേചിത് ഗവാം കേസരിദന്തിമുഖ്യാഃ || 5.33 ||

വിധുൻവതാ ധൂലികദംബരേണുൻ
 ധാരാകദംബാങ്കുരകാരണേന |
 നിന്ദയുഃ ശ്രമം നിർത്ഥരബിന്ദുഭാജാ
 നദസ്വതാ നന്ദസുതാനുയാതാഃ || 5.34 ||

അമർത്യയക്ഷേശ്വരധാമഭാജോഃ
 ആരാമയോരേകമിവാവതാരം |

പ്രശാന്തഘർമാതിശയം പ്രഭാവാത്
ബൃന്ദാവനം നന്ദസുതോ വിതേനേ ||5.35 ||

ദിശം സമാക്രമ്യ കരൈരുദീചീം
ദേവേ രവൗ ദക്ഷിണതഃ പ്രവൃത്തേ |
നിദാഘക്ലൃപ്താ നിഗൃഹീതദേഹാം
വൃഷ്ടിം പുനഃ സ്രഷ്ടുമിത്യേഷ ശൗരിഃ ||5.36 ||

അമാവിരാസീദപസാരയന്തി
താപം ഗവാം ചണ്ഡകരപ്രസൂതം |
വിചിത്രസന്ധ്യാദയമേചകാംഗീ
മേഘാവിലാ മാധവയോഗവേലാ ||5.37 ||

മഹീഭൃതഃ സംഭൃതതീർഥതോയൈഃ
അംഭോധരൈരാചരിതാഭിഷേകാഃ |
പ്രയുക്തവിദ്യുദ്വലയൈഃ പുനസ്തൈഃ
പ്രായേണ നീരാജനമൻവഭുവൻ ||5.38 ||

ധൗതാവദാതൈഃ ക്രകചച്ഛദാനാം
പത്രൈരവിശ്രാന്തഘ്രിധംഘ്രിനാദൈഃ |
വ്യദാരയത് പുഷ്പശരഃ പ്രതൂർണം
മാനഗ്രഹം മാനവതീജനാനാം ||5.39 ||

പയോമുചാ സേകവതാം സ്ഥലാനാം
വീരൂത്പ്രരോഹാ വിവിധാ ബഭൂവുഃ |
സമീക്ഷിതാനാം മധുസൂദനേന
ശ്രദ്ധാദയാദ്യാ ഇവ സദ്ഗുണൗഘാഃ ||5.40 ||

ശീതേന പഞ്ചേഷുശരേണ ഭിന്നാത്
വിയോഗിനീമാനസതോ വികീർണാഃ |

തദേന്ദ്രകോപത്വമിവാധിജ്ഞഃ

ശോണാഃ ക്ഷിതൗ ശോണിതബിന്ദുഭേദാഃ ||5.41 ||

മധുദ്രുതേരുൽബണദന്തവീണാ

മേഘാനിലേ മേദുരബിന്ദുജാലേ |

പ്രഭുതകമ്പാഃ പ്രഥയാംബഭൂവുഃ

ശീതാലുതാം കണ്ടകിനഃ കദംബാഃ ||5.42 ||

ശതഹ്രദാശസ്ത്രവിലാസദീപ്താ

ധീരപ്രണാദാ ധൃതചിത്രചാപാ |

കനദ്ബലാകാ ധ്വജപക്തിരാസീത്

കാദംബിനീ കാമചമൂരപൂർവാ ||5.43 ||

മൃദംഗധീരസ്തനീതോ വിഹായാഃ

സൗഭാമിനീസംഭൃതചാരുലാസ്യഃ |

ബഭൗ നവാനാം പ്രഭവോ രസാനാം

രതിപ്രിയസ്യേവ നടസ്യ രംഗഃ ||5.44 ||

അചിന്തിതോപസ്ഥിതജീവനാനാം

ആസേദുഷാമഭ്യധികാം സമൃദ്ധിം |

തോയാശയാനാം പരിവാഹജന്താ

സ്വഗുഹ്നിരന്തരോപചയപ്രദാഭ്യുത് ||5.45 ||

ഗുഹാസു ഗോവർധനസംഭവാസു

പ്രകാമവിസ്തീർണസമസ്ഥലീഷു |

ഗുണാധികോ വിശ്വസൃജാ പ്രവർഷേ

വാസഃ സമാധീയത വൽലവാനാം ||5.46 ||

ദരീഷു ഗോപ്യഃ പ്രസമീക്ഷ്യ കൃഷ്ണം

ദിശാസു ജീമൂതഗണം മയൂർയഃ |

അഗ്രേ പതീനാമഭിഗീതിനാദം

വിതേനിരേ ചാരു വിഹാരലാസ്യം || 5.47 ||

പയോദലക്ഷ്യപ്രഹിതാഗ്രഹസ്താം

കൃഷ്ണഃ സ്വനേത്രേ ഇവ ചന്ദ്രസൂര്യൗ |
തിരോദധാനാം പ്രതിരോദ്ധുമൈച്ഛത്
സൈരി സ്വലീലാമിവ വർഷവേലാം || 5.48 ||

അമാഞ്ജനസ്നിഗ്ധനഭഃ പ്രകാശാഃ

ക്ഷണത്രിഷാം കൽപിതലാസ്യഭംഗാഃ |
ദിശാമുഖോൽലാസനദൃഷ്ടദാക്ഷ്യാഃ
ദീനാംബുവാഹാ ദിവസാ ബഭൂവുഃ || 5.49 ||

അലക്ഷ്യതീവ്രാതപമന്തരിക്ഷം

സിതാസിതൈരംബുധരൈശ്ചകാശേ |
വിവേകമാസാദയതാമിവാദൗ
ചിത്തം വിതർകൈരനിവർതമാനൈഃ || 5.50 ||

വിഹായ സദ്യഃ കുടജാർജുനാദീൻ

വിപ്ലാവിതാൻ കാലവിപര്യയേണ |
പുനർബബന്ധുഃ പ്രണയം ദ്വിരേഹമാഃ
കോശോപപന്നേഷു കുശേശയേഷു || 5.51 ||

തരംഗ ലോലാംബുജതാലവൃന്താ

ബർഹാതപത്രായിത ഭൃംഗയുമാഃ |
വിധൂതഹംസാവലിചാമരൗഘാഃ
നദ്യഃ സമാതൻവത നാമസേവാം || 5.52 ||

താപാനുബന്ധപ്രശമായ പുംസാം

ശയ്യാർഥിനാ ശാർംഗഭൃതോപഹൂതാ |

പയോദമാലാവ്യപദേശദൃശ്യാ

പ്രായസ്തിരോദ്ധീയത യോഗനിദ്രാ || 5.53 ||

ഇതസ്തതഃ പ്രാപ്തശരദിഹാരം

ഗോപീസഖം ദ്രഷ്ടുമതിവ ഹർഷാത് |

അശോഭി നേത്രൈരിവ ജ്യോത്സമാഭൈഃ

ശീർണ്ണൈർധരിത്രി ശിഖിനാം കലാപൈഃ || 5.54 ||

ചരാചരേഷ്യാഹിതജീവനാനാം

അനുജ്ഞാതാം സത്പഥമംബുദാനാം |

ശുചിത്വമന്തർബഹിരപ്യയത്താത്

അഭ്യാഗതൈർഹംസഗഭൈഃ ശശംസേ || 5.55 ||

സംസ്കാരഭേദൈഃ കലമാദികാനാം

ക്രമേണ ലബ്ധോപചയസ്ഥിതിനാം |

സമുന്നതിഃ സന്നതിഹേതുരാസീത്

ധർമം നിജം സാധയിതും ക്ഷമാണാം || 5.56 ||

വിഹാരഗോപസ്യ ഗുണാൻ ഗൃണദ്ഭിഃ

ക്ഷീബാശയാ ഗീതപദൈരുദാരൈഃ |

ചകാസുരാസാദിതഭക്തിഭേദാഃ

സാമോപശാഖാ ഇവ ശാലിഗോപ്യഃ || 5.57 ||

വികസ്യരേന്ദ്രായുധബർഹദാജഃ

ശ്യാമീകൃതം കൃഷ്ണഘനസ്യ ധാജാ |

ശരത്പ്രസംഗേപി തദാ തദാസീത്

ബൃന്ദാവനം ബദ്ധമയൂരലാസ്യം || 5.58 ||

സമഗ്രബന്ധുകരജസ്തമേതം

സ്മേരാതസീമേചകമന്തരിക്ഷം |

പീതാംബരേണ പ്രഭുണാ തദാനീം
അയത്നസംഭൂതമവാപ സാമ്യം ||5.59||

സമഗ്രസപ്തച്ഛദരേണുകീർത്തൈഃ
സ്രോതോഭിരുന്നീതമദപ്രവാഹഃ |
സ്വകാനനേ സ്വൈരജുഷാം ഗജാനാം
ഗോവർധനോ യുഗ്മപതിർബഭൂവ ||5.60||

അധോമുഖൈശ്ച പ്രതിബിംബരുപൈഃ
അഭ്യുന്നതൈരാത്മഭിരപ്യശംസൻ |
ത്രിവിക്രമസ്യ സ്ഥിതമുന്നതം ച
പദദ്വയം പാമസി രക്തപദ്മാഃ ||5.61||

പങ്കക്ഷയേ പ്രാകൃതനവർതനീനാം
വക്രേതരാ വ്യക്തിരഭൂത് പൃഥിവ്യാം |
ബഹിർമതപ്രത്യയിനാം വ്യപോഹേ
വേദോദിതാനാമിവ സത്ക്രിയാണാം ||5.62||

മദപ്രഭുതധ്വനയോ മഹോക്ഷാ
രോധോവിഭേദോൽബണതുംഗശൃംഗാഃ |
ദർപസ്യ ദേഹാ ഇവ യോഗസിദ്ധാഃ
ദന്താവലാൻ അന്തരയാംബഭൂവുഃ ||5.63||

സരോരുഹാം രക്തസിതാസിതാനാം
ശ്രീയാ ബഭൗ ശാരദവാസരശ്രീഃ |
വിഹാരഭാജാ ഗുണഭേദയോഗാത്
വ്യക്തീകൃതാ വിശ്വസൃജേവ മായാ ||5.64||

ആരക്തകൽഹാരവിലോചനശ്രീഃ
ക്ലാന്താ ഭൃശം വേലഗതിഃ സഖലന്തി |

ഉന്നാലനാലീകമധുപഭോഗാത്

മത്തേവ മാർതാണ്യസുതാ ബഭാസേ ||5.65 ||

വലഗ്നലഗ്നോർമിവലീവിഭംഗാം

കാലേ യമാസ്ഥാനഗൃഹീതകാർശ്യാം |

അരംസ്ത പശ്യന്നനഘോഽനുരൂപാം

ശ്യാമാം സുദ്യഷ്ടാമപി സൂര്യകന്യാം ||5.66 ||

ശോണാകൃതിം കോകനദൈരുദാരൈഃ

ഇന്ദീവരൈരാകലിതാത്മകാന്തിം |

സിതാംബുജൈഃ സൂചിതജാഹ്നവിതാം

ഏകാമനേകാമിവ താമഭുക്ത ||5.67 ||

കുമുദ്യതിം പ്രേക്ഷ്യ കലിന്ദകന്യാം

താരാപരിഷ്കാരവതീം ത്രിയാമാം |

നഭഃസ്ഥലീം ച സ്തൂഢഹംസമാലാം

നാമസ്ത്രിയാഭൂതമന്യതൈകം ||5.68 ||

ബന്ധൂകജാലൈഃ പരിധാനശോഭാം

ഇന്ദീവരൈരപ്രതിമാമഭിഖ്യാം |

മുഖശ്രീയം താമരസൈർമുരാഭേഃ

സംഭൃത്യ ലേഭേ ശരദാനുരൂപ്യം ||5.69 ||

പയോധരാണാം പലിതംകരൺയാ

ദിവശ്ച താരുൺയമിവാർപയന്ത്യാ |

വിചിത്രഭൂല്ലാ ശരദാ സ്വശക്തിം

വിഖ്യാപയാമാസ വിഹാരഗോപഃ ||5.70 ||

കുമുദ്യതീകൽപിതഭൃംഗഗീതഃ

സന്ദർശയൻ ദർപണമിന്ദുബിംബം |

സചാമരശ്ചന്ദ്രികയാ സിഷേവേ

തമീശ്വരം തത്ര ശരത്പ്രഭോഷഃ ||5.71 ||

സരോരുഹാം രക്തസിതാസിതാനാം

സ്ഥാനേഷു ഭൃംഗധ്വനിഭിഃ പ്രതേനേ |

ജിഗീഷതഃ പഞ്ചശരസ്യ വിശ്വം

തൂർണം പ്രവൃത്തൈരിവ തൂര്യഘോഷൈഃ ||5.72 ||

നിർമുക്തഭോഗീന്ദ്രനിഭൈഃ പയോഭൈഃ

നഭഃസ്ഥലീ വ്യാപ്തനൂർബഭാസേ |

അനംഗയോഗൈശ്വർഹരിനീലഭൂമിഃ

ധൗതപ്രകീർണൈരിവ ചാമരഘോഷഃ ||5.73 ||

വിഭാവ്യ ബന്ധൂകവിഭാതസന്ധ്യാം

കാലോചിതം കൽപയിതും വിഹാരം |

ദ്വിജൈരുപാധാവി നിസർഗശുദ്ധൈഃ

അംഗീകൃതാനാവിലതീർഥതോയൈഃ ||5.74 ||

അനിന്ദിതാം ശ്ലാനിമിവോദ്യഹന്ത്യോ

വിതേനിരേ മന്ദതരാൻ പ്രചാരാൻ |

വർഷാനിശീമേ ദധിതേന ഭുക്താഃ

ശ്രാന്തിം പ്രയാതാ ഇവ ശൈവലിന്യഃ ||5.75 ||

ശ്രിയാ സമം ഭാവിതപദ്മഭൂജാ

ഘനാഗമാദുൽലസിതഃ പയോധേഃ |

രരാജ നീലേ രവീരന്തരിക്ഷേ

മണീശ്വരോ മാധവവക്ഷസിവ ||5.76 ||

അവാപ്യ സങ്കോചമതിവ ഭൂയഃ

കാലാഗമാദുൻമിഷതോ നഭസ്തഃ |

വിഭാഗമാപൂർവിദിശോ ദിശശ്ച

പ്രജാഃ പ്രസന്നാദിവ വിശ്വയാന്തഃ || 5.77 ||

സമുദ്യതസ്തിഥരുചോ ഘനാഞ്ജേഃ

ഉന്നിദ്രതാം പൂർവമുപാജഗാമ |

രമാംഗപാണേരിവ സിന്ധുജന്മാ

സരോജിനീ ചാരുസരോജലക്ഷ്യാ || 5.78 ||

ഉത്സാരയൻ ജീർണ്ണശിലിന്ദ്രജാലം

പ്രായോ മദൈഃ പേചകിനാം പ്രസിഞ്ചൻ |

ചകാര സപ്തച്ഛദരേണുജാലൈഃ

കാലോ മഹീം കാമവിഹാരയോഗ്യാം || 5.79 ||

കൃതോദയാഃ കൃഷ്ണവലാഹകേന

സ്രോതോവഹാഃ സ്വൈരവിഹാരഭാജഃ |

ത്രപാമിവ സ്ഥാനഗതിപ്രതീക്ഷ്യാഃ

സ്വാഭാവികീം സ്വച്ഛദശാമവാപുഃ || 5.80 ||

സുഖാവഗാഹൈഃ സുദൃശാമതുഷ്യത്

സ്വാഭോത്തരൈഃ ശൗരിരപേതപങ്കൈഃ |

പ്രസന്നശീതൈരനഘൈഃ പയോഭിഃ

സ്വഭക്തചിത്തൈരിവ യാമുനീയൈഃ || 5.81 ||

അനുൽബന്ധൈരൻവഹമൂർച്ഛി ഭേദൈഃ

സമ്പന്നരേഖാഃ സരിതാമധോധഃ |

ശ്രിയോ ദധുഃ പദ്മവനാവതാരേ

സോപാനതാം സൈകതസന്നിവേശാഃ || 5.82 ||

പ്രസാദഭാജാ സമയേന ദത്താഃ

ത്രൈലോക്യലക്ഷ്യാസ്തരലസ്വഭാവാഃ |

പയോധരസ്ഥാനഗതാ വിരേജുഃ

ഹാരാഃ പ്രഭൂതാ ഇവ ഹംസമാലാഃ || 5.83 ||

ജലാതപത്യാഗസമാഗമാഭ്യാം

പ്രാചീമവക്രാം പ്രകൃതിം ഭജന്ത്യഃ |

തദൻവയത്യാഗവശാദവാക്സൈഃ

പങ്കൈരമുച്യന്ത ശനൈഃ പദവ്യഃ || 5.84 ||

സ്ഥാനേ വിനിദ്രാഃ സ്ഥലപദ്മകോശാഃ

പ്രായോ ഗതിം പാന്നമജനസ്യ രോദ്ധും |

അരുന്തുദാൻ ആമുമുച്യഃ പരാഗാൻ

ആശ്യാനപങ്കേഷു മഹാപഥേഷു || 5.85 ||

പതത്രലീലാഹതപുഷ്കരാന്തൈഃ

പദ്മാലയാനൃപുരസൗമ്യനാദൈഃ |

ശുഭൈരഭാവി സ്വപതസ്ത്രിയാല്ലഃ

പ്രത്യുഷതുർയൈരിവ രാജഹംസൈഃ || 5.86 ||

കൽഹാരനിഷ്ഠാദിതകർണപൂരാ

വിതീർണബന്ധുകവിശേഷകശ്രീഃ |

ആമുക്തപദ്മോത്പലരേണുരാസീത്

സൈരന്ധ്രികാ കാപി ശരത് ത്രിയാല്ലഃ || 5.87 ||

സരോജകോശാൻമിഷതഃ പ്രഭുഗ്നാൻ

ശാലീൻ വിപാകാനതപിഞ്ജരാഗ്രാൻ |

ശുകാംശ്ച തേഷ്വാപതത്ത്വാനുമേനേ

ശൗരിഃ സയുമ്യാനിവ ശോണതുണ്ഡാൻ || 5.88 ||

സ്വവേഗസംഹരണഗഭീരഭാവം

സ്രോതസ്വിനീനാമപഹായ തോയം |

കാലുഷ്യമായോധനകാലയോഗാത്
വീരാംഗനാനാം ഹൃദയം വിവേശ ||5.89 ||

നവപ്രരൂഢൈർനലിനീപലാശൈഃ
ശാരണി വേശന്തജ്ജലാൻയവാപുഃ |
സ്തൂരത്കലങ്കസ്യ തുഷാരയാഗ്നഃ
ഛായാഭിരന്യായാഭിരിവാവിശേഷം ||5.90 ||

വർഷീയസീനാമപി പദ്മിനീനാം
സൗമ്യേന വർഷാന്തരസായനേന |
സാമോദമന്ദസ്തീതഹാർയഭൃംഗം
യുക്തം ശ്രീയാ യൗവനമാവിരാസീത് ||5.91 ||

ശരദ്വിഭൂതിം കുമുദാവദാതാം
സംവീതനീലാംബരദർശനീയാം |
അമംസ്ത നിർധൂതഘനപ്രലംബാം
മൂർതിം ബലസ്യേവ ശുഭാം മുകുന്ദഃ ||5.92 ||

നിദ്രായിതേവ പ്രഥമം പയോദൈഃ
പ്രശാന്തനിദ്രേവ ശരത്പ്രസാദാത് |
ജഗത്രതയീ തദ്രതിനീവ ഭേജേ
ജാതോദ്യമം ജാഗരണേ മുകുന്ദം ||5.93 ||

നിദ്രാപദേശേന ജഗദ്വിഭൂതിം
വിഭാവയൻ നിത്യവിധൂതനിദ്രഃ |
പ്രബുധ്യമാനഃ സ വിഭുഃ പ്രജാനാം
പ്രാദാത് സ്വധർമാനുഗുണം പ്രബോധം ||5.94 ||

അവ്യാസംഗം ജലധിശയനാദുത്ഥിതസ്യാത്മയാഗ്നഃ
പത്യുഃ പുണ്യം പ്രഥമനയനസ്പന്ദിതം പ്രാപ്തുകാമാ |

നിത്യാപൂർവശ്രുതിപരിമലം ന്ധസ്തലീലാരവിനാ

പാദാംഭോജം സഹ വസുധയാ ധാരയാമാസ പദ്മാ ||5.95 ||

അനുചരിതവിധിജ്ഞൈരാഭ്യുതാം പൂർവപൂർവൈഃ

മഹദിദമനപായം മംഗലം മന്ധമാനാഃ |

പ്രചിതവിവിധഭോഗ്യാം പ്രാരഭന്ത പ്രതീതാം

വലമമനസപർയാം വൽലവാ നന്ദമുഖ്യാഃ ||5.96 ||

വാഹേഷു ഗോഷു ദ്വിരദേഷു ചാഗ്ര്യാം

തജ്ജന്ധയാ ജീവികയോപപന്നാഃ |

തദർഹസംഭാരവതീം സപർയാം

ക്ഷിപ്താപദം ക്ഷേമവിഭോ വിതേനുഃ ||5.97 ||

ആബാലപ്രേക്ഷണീയം പ്രണതമനിമിഷൈ -

രദ്ഭൂതാനാം പ്രധാനം

ധൂതത്രൈലോക്യഭോഷം ധ്വജമമരപതേ -

സ്തൂർണമുത്ഥാപയന്തഃ |

ഘൃഷ്ടീനാമർചനാഭിഃ സ്തൂതിഗുണനികയാ

ഗീതന്യത്തോപഹാരൈഃ

ഉദ്യേലപ്രീതിലോലാ വിദധുരവികലൈഃ

ഉത്സവം ഗോപവൃദ്ധാഃ ||5.98 ||

|| ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ

ശ്രീമദ്യക്ഷ്ണാമസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു

യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ പഞ്ചമഃ സർഗഃ ||

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |

ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||